

Екатерина Василева

ОТ КОРЕНИТЕ ДО НЕБЕТО

София, 2022

© Издателство „Изток-Запад“, 2022

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на автора и на издателство „Изток-Запад“.

Илюстрация корица: Екатерина Василева, www.fabrikazen.com

Калиграфия заглавие: Лора Щиркова, www.loraincolors.com

Фотограф снимка автор: Калоян Спасов, www.360bg.net

Дообработка илюстрации: Еми Димитрова, EDraWings38 Art

© Екатерина Василева, автор и илюстратор, 2022

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2022

ISBN 978-619-01-1133-7 (мека подвързия)

ISBN 978-619-01-1135-1 (твърда подвързия)

Екатерина Василева

ОТ КОРЕНИТЕ ДО НЕБЕТО

Да се загубиш и откриеш в Индия и Непал

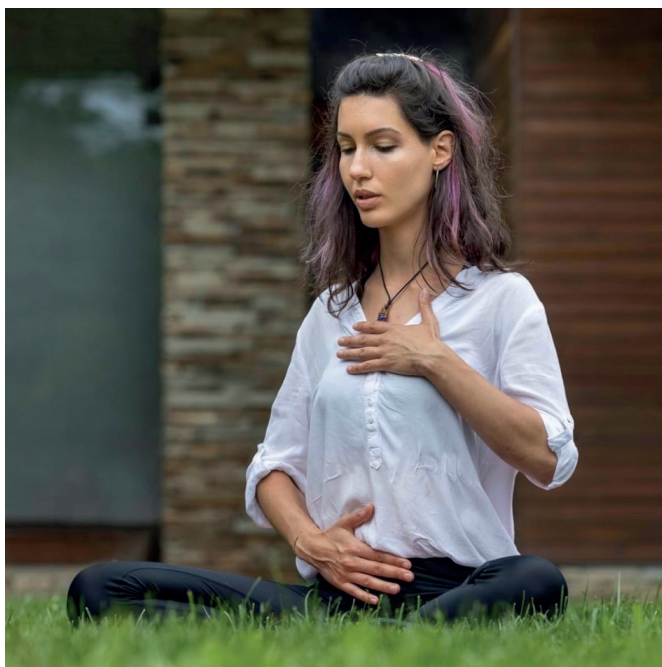
Посвеждавам книгата на семейството ми, на неуморния Миша, на Светла, която ми припомни какво е да чувстваш и мечтаеш, на Кирил и Кристофър, които ме потопиха в автентична практика; на учителя Гоенка. Благодаря на Сюзън за любовта, която въплъщава. И на Топчо – рижавия, зъл котарак, спорадична компания в творческия процес.

Благодаря ви от сърце!

ЗА АВТОРКАТА

Здравейте, казвам се Екатерина и обичам... да обичам. Също така обичам да пиша, да пътувам, да творя, танцувам и рисувам. Любимата ми техника е смес от маслени пастели и туш, като накрая поръзвам релефните картини с щипка брокат за разкош и космически блясък.

Винаги ме е вълнувало защо сме тук, отиваме ли нанякъде, как да бъдем щастливи. Затова и в Пътя ми се преплетоха разнородни умения. По образование съм психолог и педагог, както и обучител по техники за осъзнатост (майндфулнес медитация); част съм от платформата за осъзнат живот www.mindful.bg. Също така съм спортен инструктор и водеща на онлайн предаването *разТВОРИ – подкаст за душата*. Често се включвам в разнообразни социално насочени проекти, свързани с изкуство, култура, холистично здраве и опазване на околната среда – всичко, което ми е на сърце.

В свободното си време обикалям планини и гори, готвя къри (и не само), пиша поезия и си мечтая за бъдещи приключения в Индия, Южна Америка, Тибет... Ако ви е любопитно какви ги върша, споделям изкуство, вдъхновение и новости в личната ми платформа: www.fabrikazen.com.

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава 1. Пътят	13
Глава 2. Празна чаша.....	23
Глава 3. Поглед навътре.....	51
Глава 4. Цепнатините на змийския поглед.....	55
Глава 5. Приемам и разбирам	63
Глава 6. Карма	67
Глава 7. И така – до безкрай.....	71
Глава 8. Просто не стъпвай върху кобрите.....	79
Глава 9. Между този и онзи свят.....	85
Глава 10. Лекарят ви очаква в краварника	89
Глава 11. Медитация, маймуни и соларни панели	95
Глава 12. Търсачите на змии	101
Глава 13. Парче хартия и молив	109
Глава 14. Стъпка по стъпка	115
Глава 15. Претоварване на системата	119
Глава 16. Разноцветни звезди.....	125
Глава 17. На границата	129
Глава 18. Гладни духове	133

Глава 19. Дхарма	139
Глава 20. Мистерията на моста.....	143
Глава 21. Поклон пред слънцето.....	145
Глава 22. Боливуд.....	151
Глава 23. Ти си свършена цялост.....	155
Глава 24. На границата... отново	159
Глава 25. Вечноделие.....	165
Глава 26. Гласът на Земята	173
Глава 27. Със звън на детски смях.....	177
Глава 28. Все отнякъде се започва.....	183
Глава 29. Началото.....	187
Глава 30. Пътешествие във времето и пространството	195
Глава 31. Опитай.....	201
Глава 32. Парене под лъжичката.....	203
Глава 33. Зелената порта	209
Благодарности.....	213
Послепис от авторката.....	215
Бележки.....	217

ОТ КОРЕНИТЕ
ДО НЕБЕТО

ГЛАВА 1. ПЪТЯТ

Не търси Пътя. Пътят сам те намира.

– Кодо Саваки¹

Единственият път към свободата е навътре.²

Очите на Папа проблясват в сумрака. Усмивката под черните му, идеално подкастрирани мустаци е повече от красноречива. Закачливост и твърда увереност, облечени в мъжко тяло на около 60 години, със симпатично окръглено коремче и побеляващи коси.

– Чували ли сте за Ошо³?

Отново се чудя – как е възможно? Сякаш в тази страна, независимо дали търсиш нещо или не, получаваш точно това, от което най-много се нуждаеш; попадаш точно там, където трябва да си. Законът на карма работи с швейцарска точност... за разлика от всичко останало.

– Да, запознати сме с някои от неговите идеи.

Папа кима доволно. Сплита пръсти върху корема си, удобно седнал върху плетен бамбуков стол. Въпросът му дали визите ни подлежат на удължаване ми напомня игра на карти – всичко е върху масата. Както и туршията от манго.

– Харесва ли ви туршията? – Още преглъщам микса от незнани зеленчуци, къри, ориз и леща, докато вкусовете ми рецептори са в шок от необичайната смесица – люто, солено, кисело, горчиво... със сладникав послевкус. Определено не е като манджите на мама. Всичко, което ми се случва, е... как ли да го определя?

Нестандартно. Неочаквано. Живо.

Дишащо.

Посреща ни семейството на Папа – достолепни дами в шарени сарита и мъже с работнически дрехи. За да достигнем фермата, пътуваме часове наред по виещи се черни пътища. Шофьорът ни – ухилен дребен господин – не говори английски, но пък за сметка на това кара самоотвержено в насрещното движение, дънейки клаксона, докато говори по телефона. *Довери се на шофьо-*

ра, довери се – повтарям си наум, като мантра, заръката на приятел италианец, когото срещам при първото ми пътешествие до Азия.

ТРИ ГОДИНИ ПО-РАНО

Преди три години Индия ме призовава за първи път. Вдъхновена от йога, *Шантарам* и *Яж, моли се и обичай*, решавам да поема на самостоятелно пътешествие към Страната на чудесата. Обикаляла само Европа, Изтокът ме привлича с дъха на екзотика, приключения и духовност. Сърцето ми копнее за нещо първично, истинско и... позабравено.

Подготвям тялото си с няколко ваксини, грабвам един обемист куфар и пачка рупии. На двайсет и три съм, толкова жадна за живот и кокосови орехи, че безумният ми полет с три прекачвания или закъсняващата ми виза изобщо не ме притесняват. За щастие, се сдобивам с нужните документи почти непосредствено преди полета. Ще доброволствам в частно училище... или иначе казано – отивам да търся себе си. Какво ще намеря, тепърва ще разбере, но като начало – още с пристигането ми в Индия – установявам...

...липсата на големия Куфар.

И така, първото ми далечно пътешествие стартира с безапелационната липса на всичките ми материални притежания. Подпухнала от 24 часа безсъние и шотове адреналин, в ранното утро се оказвам съвсем самичка и безбагажна на Индорското летище.

Ако щете вярвайте, но съм толкова радостна – добрах се до бленуваната дестинация!, – че приемам доста философски изненадващото изчезване на всичките ми вещи. Влажният въздух лепне в ноздрите ми, докато сетивата ми улавят закачките на непознатата флора и фауна – птичи кръсък оттеква в далечината. Чакам младежа, който ще ме отведе в сърцето на града, до учи-

лището, в което ще преподавам. Седя си и съзерцавам потока кацащи и излитащи самолети.

Чакам...

Съвсем сама, леко притеснена, но и любопитна, надничам през изхода на терминала (охраната не ме допуска да продължа по-нататък) и...

...и продължавам да чакам.

Може би посрещачът ми внезапно се е трансформирал в Годо⁴, защото чакам, чакам... докато в един момент започвам да се чудя – какво изобщо правя, опънала крака на пейката?

Никой не се появява. Охраната подозрително ме разпитва защо съм сама, без багаж, и с каква цел и за чий зор съм се приземила върху свещената им земя. Ето затова – заради разтварянето, което идва от всички страх от неизвестното. Тук съм заради котешкото любопитство, предящо шевици от радост, тъга, болка и вдъхновение. Тук съм заради желанието да *бъда*. Тук си припомням всичките човешки емоции, прииждащи досущ морски вълни. Тук съм заради палитрата от чувства, която се разплисква, маже и прелива в неподозирани нюанси върху белия лист. Заради вкуса на онази извечна лекота и игривост, която сякаш забравяме в рутината на ежедневието. Заради аромата на пресен жасмин, закичен в безкрайните черни плитки на индийките. Още с кацането си в Индия се чувствам толкова уязвима, жива, присъстваща за всяко проявление, че това състояние се отпечатва и влива в същността ми така, както и първото ми пътуване с рикша.

ПЪРВА СРЕЩА С ИНДИЙСКИЯ ТРАФИК

Очарователният Данило буквално дирижира думите си с ръка – напоителен италиански акцент, – докато срещу ни изникват и сюрреалистично приближават фаровете на гигантски камион. Натъпкана в рикша, създадена за максимум че-

тирима, съвместявам инстинктивен страх за живота си с куп египтяни, съквартирантката ми от Виетнам, очарователен едновежд кувейтец и тъмнокож другар на шофьора, последният – доволно нахилен от гледката на група туристи, вкопчила до побеляване пръсти в седалката на превозното средство, облепено със стикери и нелепи гирлянди. Ако ще се мре, то поне ще е цветно и абсурдно, казвам си, без да подозирам, че тепърва ще се срещам със смъртта, предрешена в неочаквани форми.

С пъстрата ни групичка редовно предприемаме пътешествия в града и извън него, когато не преподаваме на мъниците от частното училище, където доброволстваме. Аз лично занимавам няколко класа тъмнооки сладури с изкуство и емоционална интелигентност. Изрязвайки кукерски маски или изобразявайки сърцето и чувствата в него, часовете ни редовно биват прекъсвани от прелитащ паун или любопитна маймуна. Нищо необичайно – уличната сграда е проектирана почти без стени... както и местният трафик – без правила.

ТРИ ГОДИНИ ПО-КЪСНО

Въпреки Даниловата мантра завещание и предишния ми опит с азиатския трафик, косъмчетата по тила ми все още настръхват, докато се разминаваме на сантиметри с хвърчащи тирове, преживящи крави, рикши, мотори, лъскави джипове и разнебитени таратайки.

Този път не съм сама, а потеглям заедно с другар със сходни мечти и идеи. Спътникът ми Майкъл е опиянен от разказите ми за древни храмове, скътани в джунглата; обединява ни жаждата за живот и захарни сиропи, изцедени от стъбла прясно отсечена тръстика. Е, носим си и доза горчивина, която се надяваме да разтворим в простотата, спонтанността и непредвидимостта на индийската вселена.

– Не знам дали да го споменавам, но ако нещо се случи... сме на поне три-четири часа от най-близката болница – поглежда ме Майкъл в тъмното. Нервна усмивка разкрива равните му бели зъби.

– Знам. Не се тревожи... всичко ще бъде наред – усещам необичайно твърда нотка в гласа си. От часове се возим с тъмнокожия ни шофьор, който явно не знае и дума английски, но – надяваме се – ни кара към заветната дестинация: фермата на Папа.

Отпускам се в напрежението, усещайки, че Индия е точно то място, където можеш да метнеш един по един страховете си през прозореца на фучащото превозно средство, което те носи. Да, внимаваш, но контролът не е в ръцете ти, напомня *incredible India* на всяка една крачка или километър. Тръгнал ли си нанякъде? Искаш ли нещо? Тогава ще си платиш съответната цена.

Каква по-точно... предстои тепърва да разберем.

Часовете тишина и неопределеност биват насичани от спорадични фарове, изникващи в тъмнината. Струва ми се, че времето се е разточило като змия, а крайната ни цел е далечен мираж. Полюшвам се в съновидния транс на безкрайни завои и ръбести бабуни. Проблясващите в мрака звезди сякаш закачливо се кикотят, питайки: *Накъде си се запътила? Защо? Какво търсиш?...*

Усещам, че се издигаме, сякаш пътят оформя вертикални спирали, които се завихрят в основата на гръбнака ми. Тялото ми е толкова уморено, че тежестта на безумния ни полет, стартирал от Истанбул с прекачване и преспиване в ембрионална поза на Киргизстанското летище, плюс последвалите двайсет часа с влак от Делхи до Мумбай някак се трансформират във въздушна ле-

кота. Открехвам прозореца – безмълвният ни шофьор благо ми се усмихва в огледалото за обратно виждане – и вдишвам повея на нежен вечерен бриз. В тази кола, в тази вечер, някъде на сред индийската пустош – запътена към предполагаема ферма, – сърцето се отваря. Вдишвам дълбоко и широко разтварям портите на Живота, точно такъв, какъвто винаги е бил и ще бъде – сладък, горчив, лют, стипчив, грапав и... истински. В тази кола, в тази вечер, частици от миналото изпадат по завоите на неведомото, за да освободят място за...

ТУРШИЯТА ОТ МАНГО

Стомахът ми все още опознава ястието метафора за самия живот.

– Хм, да, интересен вкус... – Срамежливо преглъщам маринования в щедро количество подправки и мазнина плод. Усмехнатото семейство на Папа внимателно ме наблюдава. Чувствам се добронамерено обследвана.

– Туршията е домашна – хвалят се домакините със светещи в тъмното усмивки.

Пристигахме късно вечерта и не успявам да зърна нищичко от заобикалящия ни органичен пейзаж. Учтиво дъвча вечерята, докато се ориентирам в обстановката. Лаещи кучета. Дзен хора. Бръмчене на насекоми. Вдишвам тишина... издишвам заедно с припукването на електрическата крушка. Щурци. Приятен хладен повеи. Чувствам се, сякаш съм се телепортирала на мистичен остров, тъй като контрастът с близкия осеммилионен град Пуне е направо шокиращ. Да не говорим за Делхи, където се приземяваме броени дни по-рано.

МЕГАПОЛИСЪТ

В столицата на Индия крача, здраво вкопчена в раницата си, не толкова заради потенциални улични джебчии, а защото я усещам

щам като своеобразна котва – единственото сигурно и познато нещо в бетонната джунгла, където неведнъж се шокирам как пъплят, дишат и живеят хора и разнообразни същества.

Безбройни тъмни очи невъзмутимо изучават чуждестранната ми персона, докато потокът противоречиви усещания се прожектира като филм върху младото ми лице. Сладострастен мирис на жасмин, прясно разцепени кокосови орехи, уриниращи мъже, крещящи продавачи на всевъзможни стоки, напористи обезобразени просяци, семейства с мащаба на цели племена... или накратко: Индия насища и провокира сетивата до степен на разпад.

Разпад на личността...

Разпад на представите за света...

И най-вече – разпад на илюзията за контрол.

Някак неизбежен е моментът, в който просто се предаваш и поемаш по течението на пъпlescата гмеж, жега, прахоляк, купища смет, смрад, още смет, четириноги, рогати, босоноги... и свещени. Под път и над път създания с тела на маймуни, глави на слонове, аватари с черни, зелени и сини кожи пресрещат погледа на зашеметения турист. Културният и климатичен шок протичат под погледа на хиндуистки божества – изображенията намигат от каросерии на товарни камиони, живеят върху ароматизатори в такситата, върху капациите на скъпарски джипове... Ала гласът им шепне най-вече през очите на бедните, оцеляващи ден за ден мърляви просячета. Всичко, всички всякак сме в играта. Онази игра – наречена Живот. А в Индия, смея да твърдя, се играе със замах. Още със слизането от самолета някак подушваш, че тук правилата са различни... демек повечето липсват. Още на летището си припомняш що е то да си жив, колко бързо и лесно може да не си, така че по-добре изпий до дъно тоз кокосов орех, разцепен със замах от мачетето на индийска беззъба баба. Пиеш го на мощни гълтки, неутолоимо, след като на няколко пъти си бил

твърдо убеден, че ако рикшата, закарала те до близкия пазар, не се блъсне челно в тир, то или ще изпаднеш на някой от завоите, или пък най-малкото ще се разпадне – така и така разни чаркове се полюшват над главата ти, барабар с шарени флагчета, хавайски цветя и флуоресцентни папийонки.

Добре дошли в Индия.

Пътешествието тепърва започва.

ФЕРМАТА

Хапвайки свенливо щедрата вечеря във фермата, сме все още зашеметени от всички впечатления, както и от изминатите над 1500 км с автобуси, влакове, минибуса, рикши, коли... и трактор. Е, прекосяването на половин Индия с всевъзможни превозни средства вече се отплаща с чист въздух, привкус на приключения, натурална храна и упояващ люляков аромат.

Папа звучно се оригва.

– Тук е знак на добро възпитание да се оригваш. Показва, че ти е харесала храната!

Всички присъстващи се подсмиват, а съпругата му ми сипва още гхи върху питката чапати. Претопеното масло се разтича върху плоското хлебче, проправяйки лъкатушещи пътеки. Проследявам ги с поглед, разтегляйки изтръпнали от лютото устни. Умората прикрива прозявка, конкурираща се с възпитанието ми и желанието да попия новите усещания като порестата питка.

– Много е здравословно маслото! От нашите ведически³ крави! – хвалят се домакините.

Вкусът е пътен, хлябът – ароматен, а мислите ми – все по-леки. Току-що пристигнала, вече усещам благотворното влияние на истинската храна и природа. Нямам търпение да видя ведическите крави и да разбера как точно използват продуктите им за аюрведично лечение. Разбирам от домакините, че гхи има изключителни лечебни свойства, особено ако се съхранява

дълги години заровено под земята и вадено на слънчева светлина в определени дни от годината. Слушам с интерес, въпреки прокрадващата се нотка европейски скептицизъм. Дори и не подозирам, че съвсем скоро лично ще тествам Панча Гавя – лекове, приготвени от билки и кравешки продукти... включително урина и изпращения.

Внимавайте какво си пожелавате.

Защото може и да ви се случи.

Така и се сбъдна мечтата ми да живея в постройка от естествени материали. Временният ни дом, докато помагаме и се учим на органично земеделие във фермата на Папа, е семпла колиба от тъмночервена глина. Стените ѝ са толкова нежни, гладки и дишащи, че буквално прегръщам пода, преди да заспя. Всяка вечер разпервам ръце, наместена върху сламена рогозка и спален чувал; унасям се, усещайки как през връхчетата на пръстите ми протича ритъмът на заспиващата майка Земя.

Пристигаме в Индия с разнообразни цели, една от които – да разбера дали простичкият живот сред природата ни приляга. Уморени от градска суета, мръсен въздух и храна с неясен произход, с Майкъл се сдобиваме с еднопосочни билети и едногодишни визи. Преди да осъзнаем в какво се забъркваме, вече сме напуснали работните си места, луксозната квартира и раздаваме значителна част от материалните ни притежания. Опаковала миналото в кашони, се чувствам като героиня във филм. Сякаш се самонаблюдавам как стъпка по стъпка, систематично, се подготвям за пътуване, което ще преобърне живота ми. Пътуване навътре, което трансформира подреденото, познато ежедневие в същинска...

Туршия от манго.